

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego na rok 1891.

Wysoki Sejmie!

Projekt budżetu dochodów i wydatków funduszy indemnizacyjnych: wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego przedłożony wysokiej Izbie przez c. k. rząd, przekazała Izba uchwałą swoją z 29. października r. b. komisyi budżetowej do zbadania i przedstawienia wniosków. Wykonywując tę uchwałę, komisyja budżetowa przedkłada wysokiemu Sejmowi sprawozdanie i wnioski co do tych budżetów.

W zaprojektowanym przez c. k. rząd budżecie wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego *wschodnio-galicyjskiego* na rok 1891, obrachowano wydatki tego funduszu jak następuje:

1. Wydatki na zarząd funduszem	12.571 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	2,478 000 "
3. Renty dla uprawnionych	1,073.205 "
4. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu	— "
5. Zaliczki zwrotne	1.169 "
6. Wydatki rozmaite	477 "
Ogółem	3,565.422 zł.

Ponieważ ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, uchwalonych przez wysoki Sejm na rok 1890 wynosił 3,560.835 zł. w. a., zaś wydatki rzeczywiste w 1889 roku, według zamknięcia rachunków za ów rok, przyjętego już do wiadomości przez wysoki Sejm, wynosiły 3,555.071 zł., przeto rząd obrachował wydatki tegoż funduszu na r. 1891 wyżej o 4.587 zł. niż uchwalił je Sejm na r. 1890, a wyżej o 10.351 zł. niż wydatki tegoż funduszu wynosiły istotnie w 1889 r.

Co do 1-szej pozycyi wydatków. Wydatki na zarząd wszystkimi funduszami indemnizacyjnymi zmniejszają się stopniowo corocznie, gdyż zmniejszają się corocznie czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych. Na podstawie rzeczywistego stanu urzędników i sług Dyrekyi funduszy indemnizacyjnych, uchwalił wysoki Sejm w budżecie na 1890 rok

wydatki na zarząd wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych w r. b., w sumie 23.540 zł. w. a. Ponieważ zaś kwota 1.000 zł. w. a. przeznaczoną była na sporządzenie w 1890 roku wykazu kuponów przedawnionych, który to wydatek nie powtórzy się w 1891 roku; a oprócz tego z powodu wyżej wskazanego, zmniejszą się nieco w roku przyszłym wydatki na zarząd, przeto rząd obrachował, iż wydatki na zarząd wszystkimi trzema funduszkami indemnizacyjnymi wynosić będą w 1891 roku 20.000 zł. w. a. Ponieważ zaś ogólna suma kosztów zarządu wszystkimi trzema funduszkami indemnizacyjnymi dzieli się według przyjętego klucza w ten sposób, że na wydatki na zarząd funduszem indemnizacyjnym wschodnio-galicyskim przypada z ogólnej sumy $\frac{2}{3}$ części, na zarząd funduszem indemnizacyjnym zachodnio-galicyskim $\frac{1}{3}$ części, a na zarząd funduszem indemnizacyjnym krakowskim $\frac{1}{3}$ część całej sumy; przeto tak c. k. rząd jak i komisya budżetowa odpowiednio do tego podziału sumy 20.000 zł. w. a., zamieszcza kwoty w projekcie budżetu każdego z tych funduszków. Tu zaś komisya wnosi:

1. *Wydatki na zarząd* 12.571 zł.

Co do 2-iej pozycji wydatków. Odpowiednio planowi losowania i umarzania obligacyj indemnizacyjnych, należy wylosować obligacyj indemnizacyjnych wschodnio-galicyskich w drugim półroczu 1890 r. za sumę 1,180.000 zł. m. k. i za taką samą sumę w pierwszym półroczu 1891., razem za sumę 2,360.000 zł. m. k. czyli za sumę 2,408.000 zł. w. a. Komisya budżetowa zważywszy, że suma przypadająca do wypłaty za obligacje wylosowane w roku budżetowym, wystarcza zwykle do wypłaty także za obligacje wylosowane w latach dawniejszych a przedłożone do wypłaty w roku budżetowym, gdyż z obligacyj wylosowanych w roku budżetowym nie przedłożą znów znacznej ilości do wypłaty w ciągu tegoż roku; z tych powodów komisya budżetowa, zgodnie z projektem rządowym wnosi:

2. *Splata kapitału przez losowanie obligacyj* 2,478.000 zł.

Przeto więcej o 123.900 zł. niż uchwalono na r. 1890, więcej o 202.346 zł. niż wydano rzeczywiście w r. 1889. na spłatę obligacyj indem. wschod. gal.; albowiem corocznie zwiększa się suma za którą losuje się i umarza obligacyj, a zmniejsza się suma na opłatę procentów to jest kuponów od obligacyj pozostałych do losowaniu.

Co do 3-iej pozycji. Procent od obligacyj niewylosowanych czyli wypłata za kupony mające zapasć w 1891 roku wynosić będzie 1,073.205 złr. w. a. Suma ta wystarcza zwykle do wypłaty także za te kupony zapadłe w pięciu latach poprzednich które przedłożone zostaną do wypłaty dopiero w 1891 roku, albowiem znów część kuponów zapadłych w 1891 r. nieprzedłożą do wypłaty. Przeto komisya, zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

3. *Renty dla uprawnionych* 1,073.205 zł.

mniej o 117.581 zł. niż uchwalono na rok 1890, a mniej o 172.359 zł. niż wynosił rzeczywiście ten wydatek w 1889 r.

Co do 4-iej pozycji wydatków. Z majątku funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego musiano wziąć i sprzedać w 1890 r. bardzo znaczną ilość obligacyj indemnizacyjnych będących własnością tegoż funduszu; albowiem wskutekniżenia wysokości dodatku indemnizacyjnego na rok 1890 z 27 na 26 centów do każdego złotego płaconego w podatkach bezpośrednich, dochód z dodatku indemnizacyjnego w 1890 r. był znacznie mniejszy niż preliminowane i nie wystarczył na pokrycie wydatków tego funduszu. Majątek funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego należy powiększyć, aby w razie zgłoszenia się większej niż zwykle liczby właścicieli obligacyj wylosowanych i kuponów zapadłych a nie przedłożonych jeszcze do wypłaty, można pokryć obie te znaczne należności zapasem stanowiącym majątek funduszu. Komisya budżetowa uzasadniając niżej wnioski swoje, zgodnie z projektem rządowym co do wysokości dodatku indemnizacyjnego który należy pobierać w 1891 roku i wykazując potrzebę przywrócenia w 1891 roku dodatku indemnizacyjnego do tej wysokości w jakiej był pobierany

w 1888 i 1889 roku (oprócz proponowanego także przez rząd podniesienia tegoż dodatku indemnizacyjnego o dwa centy w myśl uchwał powziętych siedmiokrotnie przez Wysoki Sejm, a powziętych dla wyrównania ubytku 200.000 zł. w. a. z zasiłku dawanego przez skarbu państwa) i sądząc, że Wysoki Sejm przyjmie jej wnioski, oblicza dochody w 1891 roku wyżej 2.048 zł. od ogółu wydatków preliminowanych na 1891 r. jeżeli nie zamieścimy żadnej kwoty w 4-tej pozycji wydatków. Tę małą nadwyżkę dochodów należy przekazać na zakup obligacyj na własność funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego, aby wskazać potrzebę powiększenia jego majątku który powinien odpowiadać zobowiązaniom ciężającym już na funduszu.

Z tych powodów komisya budżetowa wnosi:

4. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu 2.048 zł.

Co do 5-tej i 6-tej pozycyi wydatków, komisya budżetowa zbadawszy, że wniosek rządowy co do tych pozycyi opiera się na przeciętnym z trzechletnich rzeczywistych wydatków w tych pozycyach, wnosi:

5. Zaliczki zwrotne 1.169 zł.

6. Rozmaite wydatki 477 zł.

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w budżecie na r. 1889 obrachowanych przez komisję budżetową w powyższych sześciu pozycyach po większej części zgodnie z obrachowaniem rządowym, wynosi 3,567,470 zł. przeto więcej o 2.048 zł. w. a., niż c. k. rząd preliminował w projekcie swoim budżetu, a więcej z powodu, iż komisya wnosi o przeznaczenie przewyżki dochodów na zakup obligacyj na własność funduszu i kwotę na ten cel wydaną zamieszcza w 4-tej pozycyi wydatków.

Dochody funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego obliczył rząd w przedłożonym projekcie budżetu na r. 1891 jak następuje:

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów 2.788 zł.
2. Wpłata rent 377 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody 10.061 „

II. Dochody własne.

4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu 15.083 „
5. Dochody ze sprzedaży obligacyj będących własnością funduszu — „
6. Dochód z realizowania własnych obligacyj wylosowanych — „
7. Odsetki od umieszczonych chwilowo na procent pieniędzy funduszu 4.200 „

III. Dochód ze zwrotu zaliczek.

8. Zwrócone zaliczki 1.639 „

IV. Od kraju.

9. Dodatek indemnizacyjny do podatków 2,305.674 „

V. Ze skarbu państwa.

10. a) Zasiłek bezzwrotny 1,061.560 „
b) Pożyczka bezprocentowa 164.288 „
c) Zaliczki oprocentowane — „

Ogółem 3,565.670 zł.

Ponieważ ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego w budżecie uchwalony na r. 1890, wynosił 3,610.510 zł., (który to uchwalony preliminarz na r. 1890 jest znacznie większy od rzeczywistych w tymże roku dochodów), przeto ogół dochodów obrachowanych przez rząd na r. 1891 jest mniejszy o 44 840 zł. od ogółu dochodów preliminowanych w budżecie na rok bieżący, ale większy o 33.093 zł. od rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego w 1889 r.

Co do trzech pierwszych pozycji dochodów, komisya budżetowa zgadza się z wnioskami rządowymi opartymi na obrachowaniu i planie wpłat; przeto wnosi:

1. <i>Wpłata kapitałów</i>	2.788 zł.
2. <i>Wpłata rent</i>	377 „
3. <i>Odsetki za zwłokę i inne dochody</i>	10.061 „

Co do 4tej pozycji dochodów. Majątek funduszu, tj. stan obligacyj będących jego własnością zmniejszył się bardzo w ciągu 1890 r. z powodu wyżej wskazanego. Fundusz posiada obligacyj indemnizacyjnych tylko za sumę 287.300 zł. m. k. czyli za 301.665 zł. w. a. licząc je w ich imiennej wartości, a chociaż może jeszcze będzie musiał sprzedać część tych obligacyj dla pokrycia wydatków w roku bieżącym, jednak z początkiem 1891 r. zakupi może obligacyj dla pokrycia wydatków w roku bieżącym, jednak z początkiem r. 1891 zakupi może obligacyj za taką samą sumę, przeto zgodnie z rządowym projektem budżetu, komisya wnosi:

4. <i>Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu</i>	15.083 zł.

Co do 5tej i 6tej pozycji dochodów, komisya budżetowa, zgodnie z rządowym projektem budżetu nie preliminarzuje żadnego dochodu ani ze sprzedaży części obligacyj będących własnością funduszu, ani ze zrealizowania tych które będą wylosowane, gdyż nie może proponować zmniejszania majątku funduszowego, który stał się już bardzo szczupły. Przeto wnosi:

5. <i>Dochód ze sprzedaży części obligacyj będących własnością funduszu</i>	— zł.
6. <i>Dochód z wylosowania obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu</i>	— „

Co do 7ej pozycji. Ponieważ według drugiego warunku ugody w sprawie indemnizacyjnej między krajem i państwem, skarb państwa będzie corocznie wypłacał funduszom indemnizacyjnym galicyjskim zasiłek bezzwrotny w sumie 2,100.000 zł. i pożyczkę bezprocentową 325.000 zł. w kwartalnych ratach z góry, które będzie można choć na krótki okres umieszczać korzystnie w Banku kraj. na rachunek bieżący, zaczem sumy te wydane zostaną; a także należy oprocentowywać zapas kasowy, gdy się takowy w 1891 r. znów zbierze, bo wpłynie choć część wielkiej zaległości dodatku indemnizacyjnego z lat 1889 i 1890 — przeto komisya budżetowa podwyższa o 1.800 zł., wniosek rządowy co do dochodu z tego źródła i wnosi:

7. <i>Odsetki od pieniędzy chwilowo umieszczanych na procent</i>	6.000 zł.

Co do 8-iej pozycji. Komisya budżetowa i rząd w swoim projekcie budżetu, obliczają dochód ze zwrotu zaliczek, na podstawie przeciętnego dochodu z trzech lat ostatnich, na sumę 1.639 zł., i komisya wnosi:

8. <i>Zaliczki zwrócone</i>	1.639 zł.

Co do 9-tej pozycji dochodów t. j. dochodu z dodatku indemnizacyjnego do podatków bezpośrednich. W projekcie budżetu funduszy indemnizacyjnych przedłożonym Sejmowi, c. k. rząd zaproponował, aby w obu częściach Galicyi pobierać dodatek indemnizacyjny w 1891 roku w wysokości 29 centów do każdego złotego płaconego w podatkach bezpośrednich. Albowiem potrzeba jeszcze 2,305.674 zł. dla pokrycia reszty wydatków funduszy indemnizacyjnych wschodnio-galicjijskiego i zachodnio-galicjijskiego, niepokrytej dochodami z powyżej wymienionych ośmiu źródeł oraz zasiłkiem i pożyczką z skarbu państwa. Licząc zaś dochód z dodatku indemnizacyjnego na podstawie należytości wszystkich podatków bezpośrednich w 1889 r.

sumę powyższą 2,305.674 zł. w. a. dać może dopiero dodatek pobierany w wysokości 29 centów.

Komisya budżetowa wglądawszy w rachunki wydatków i dochodów wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 1890 r., przekonała się że uchwalone w listopadzie r. z. w budżecie funduszków indemnizacyjnych na r. b. zniżenie dodatku indemnizacyjnego o jeden cent, na 26 z 27 centów, w której to wysokości pobierano dodatek indemnizacyjny w 1888 i 1889 roku, nieodpowiedziało nadziejom i dochód z tego zniżonego dodatku nie przyniósł w r. b. sumy oznaczonej w budżecie na r. b. a koniecznej do pokrycia wydatków. Z tego powodu fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski, nie tylko wydał w r. b. cały swój zapas kasowy, ale zarazem musiał sprzedać znaczną część obligacyj będących jego własnością, a komisya nie może doradzać większego jeszcze uszczuplenia tego majątku funduszowego, bo fundusz nie byłby w stanie spełnić ciężących już dzisiaj na nim zobowiązań. Jeśliby w 1891 roku dodatek indemnizacyjny pobierano w wschodniej i zachodniej części Galicyi w tem uchwalonem w r. z. zniżeniu o jeden cent, dochód z tego dodatku nie pokryłby reszty wydatków funduszu nawet w takim razie, gdyby subwencya z skarbu państwa wypłacaną była w sumie 2,625.000 zł. w. a. jak w latach poprzednich. Z tego więc już powodu należałoby pobierać w wschodniej i zachodniej części Galicyi w 1891 roku dodatek indemnizacyjny w takiej samej wysokości jak w 1888 i 1889 roku, t. j. w wysokości 27 centów do każdego złotego całej należitości podatków bezpośrednich, chociażby subwencya z skarbu państwa była większą o 200.000 zł.

Lecz nadto komisya budżetowa zważywszy, że odpowiednio ugodzie między krajem naszym a państwem w sprawie indemnizacyjnej, skarb państwa wypłacać ma teraz corocznie dla obu funduszków indemnizacyjnych wschodnio i zachodnio-galicyjskiego 2,100.000 zł. w. a. jako zasilek bezzwrotny, a 325.000 zł. w. a. jako pożyczkę bezprocentową, ogółem 2,425.000 zł. w. a., przeto mniej o 200.000 zł. w. a. niż wypłacał corocznie do 1890 roku, (jednak wówczas z pretensją do zwrotu całej sumy). Po 2-ie zważywszy, że wysoki Sejm uchwaliwszy projekt ugody 20. października 1882 r. i świadomy, że jeżeli ta ugoda przyjdzie do skutku, będzie potrzeba corocznie dodawać 200.000 zł. w. a. dla pokrycia wszystkich wydatków funduszków indemnizacyjnych wschodnio i zachodnio-galicyjskich, zamieszczał corocznie w każdym budżecie indemnizacyjnym od 1883 do 1890 r. uchwałę dodatkową brzmiącą:

„W razie zawarcia ugody pomiędzy c. k. administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w imieniu Reprezentacyi kraju, w celu usunięcia sporu o stosunki państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi, i po konstytucyjnem zatwierdzeniu tej ugody, należy pobierać w r. 1883, (1884, 1885, 1886 i t. d.) w powiatach wschodnio i zachodnio-galicyjskich, oprócz ustanowionego uchwałą z dnia dzisiejszego zwyczajnego dodatku indemnizacyjnego, dodatek indemnizacyjny nadzwyczajny po dwa centy do każdego złotego całej należitości podatków bezpośrednich.“

Po 3-ie komisya zważywszy, że ugoda przysła do skutku i podpisaną już została, a uchwalane siedmiokrotnie na ten przypadek podwyższenie dodatku indemnizacyjnego we wschodniej i zachodniej części Galicyi należy wprowadzić w zastosowanie, — musi wnieść z tego znów powodu podwyższenie o dwa centy dodatku indemnizacyjnego w wschodniej i zachodniej części Galicyi.

Na podstawie całego tego wywodu komisya budżetowa zgodnie z propozycją rządową, wnosi aby we wschodniej i zachodniej części Galicyi w 1891 roku pobierać dodatek indemnizacyjny w wysokości 29 ct. i odpowiedni projekt uchwały finansowej przedłoży Wysokiemu Sejmowi na końcu sprawozdania o budżetach funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskiego i zachodnio-galicyjskiego. Przypomnieć tu winniśmy, że w obu częściach Galicyi pobierano do-

datek indemnizacyjny w 1887 roku w wysokości 28 ct. w. a. w 1886 r. w wysokości 30 ct., zaś w 1885 r. w wysokości 31½ ct. do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Najlepszą z możliwych dzisiaj podstaw do przybliżonego obrachowania dochodu z dodatku indemnizacyjnego w 1891 r. jest należność podatków bezpośrednich w 1889 r. Należność wszystkich podatków bezpośrednich w wschodniej części Galicyi wynosiła w 1889 r. 7,950.623 zł. w. a. Wprawdzie pewną część tych podatków odpisano później w owym roku z powodu nieurodzaju w niektórych powiatach, a w następstwie tego, rzeczywisty wymiar dodatku indemnizacyjnego w 1889 r. był mniejszy, niż gdyby był wymierzony na podstawie pierwotnie oznaczonej należności podatków. Ponieważ jednak podatki: dochodowy i gruntowy wzrastają, wnosić można, iż należność podatków bezpośrednich w wschodniej części Galicyi będzie w 1891 r. przynajmniej taką jaką wymierzono początkowo na 1889 r. Na tej podstawie należności podatków bezpośrednich w 1889 r. oblicza komisya budżetowa dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego w wschodniej części Galicyi na 79.506 zł. Zatem dodatek indemnizacyjny pobierany w wschodniej części Galicyi w 1891 r. w wysokości 29 ct. do każdego złotego płaconego w podatkach, przyniosłby dochodu 2,305.674 zł. w. a. Więc zgodnie z projektem rządowym, komisya budżetowa wnosi:

9. Dodatek indemnizacyjny do podatków	.	.	.	.	2,305.674 zł.

Co do 10tej pozycji dochodów. Subwencya z skarbu państwa rozdzielaną bywała co-roczenie między oba fundusze indemn. w stosunku do potrzeb każdego z nich. Skarb państwa wypłacić ma w 1891 r. na mocy ugody w sprawie indemnizacyjnej, obu funduszom galicyjskim, 2,100.000 zł. w zasiłku bezzwrotnym, a 325.000 zł. w pożyczce bezprocentowej. Ten zasiłek i pożyczkę rozdzielając rząd w przedłożonym przez siebie projekcie budżetu między oba fundusze indemnizacyjne galic., zamieścił w 10 tej pozycji budżetu dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zasiłek bezzwrotny z skarbu państwa w sumie 1,061.560 zł. w. a. i pożyczkę bezprocentową z tegoż skarbu w kwocie 164.288 zł. Komisya budżetowa zgodnie z tym projektem, wnosi:

10 a. Zasiłek bezzwrotny z skarbu państwa	.	.	.	.	1,061.560 zł.
b. Pożyczka bezprocentowa	.	.	.	.	164.288 zł.

Ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w 1891 r. według wniosków komisji w powyższych dziewięciu pozycjach, wynosi . . . 3,567.470 zł. sumę większą tylko o 1.800 zł. od tej na którą rząd obrachował te dochody w przedłożonym Sejmowi projekcie budżetu, a równą zupełnie ogółowi wydatków preliminowanych na rok 1891 przez komisję budżetową, natomiast mniejszą o 44.830 zł. w. a. od ogółu dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego preliminowanych w budżecie na r. b.

W projekcie budżetu wydatków i dochodów funduszu indem. zachodnio galicyjskiego na 1891 r. przedłożonym Wysokiemu Sejmowi, obrachował rząd wydatki jak następuje:

1. Wydatki na zarząd funduszem	.	.	.	.	6.257 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	.	.	.	.	1,392.300 „
3. Renty dla uprawnionych	.	.	.	.	652.890 „
4. Na zakupno oblig. indemnizacyjnych na własność funduszu	.	.	.	.	—
5. Zaliczki zwrotne	.	.	.	.	391 „
6. Wydatki rozmaite	.	.	.	.	45 „
Razem	.	.	.	.	2,052.483 zł.

Ponieważ wydatki funduszu indem. zachodnio galicyjskiego uchwalone przez Sejm na r. 1890 wynosiły ogółem 2,039.433 zł. w. a. przeto ogół wydatków zaprojektowanych przez

Rząd na r. 1891 jest większy o 13.050 zł. w. a. od ogółu wydatków uchwalonych na r. 1890, lecz mniejszy o 18.673 zł. w. a. od ogółu rzeczywistych wydatków tegoż funduszu w 1889 roku wykazanych zamknięciem rachunków za ów rok.

Co do 1-szej pozycji wydatków, komisya budżetowa z powodów podanych wyżej przy tejże pozycji wydatków funduszu indem. wschodnio galicyjskiego, a zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

1. *Wydatki na zarząd* 6.857 zł.

mniej o 1,337 zł. w. a. niż prelinowano w budżecie na r. b., a mniej o 464 zł. w. a. niż wydatki te wynosiły rzeczywiście w 1889 r.

Co do 2-iej pozycji wydatków. Według planu losowania i umarzania obligacyj indem. funduszu zach. gal., przypada do wylosowania obligacyj indemnizacyjnych w drugim półroczu 1890 r. za sumę 646.000 zł. m. k., a w pierwszym półroczu 1891 za sumę 680.000 zł. m. k., razem za 1,326.000 zł. m. k. czyli 1,392.300 zł. w. a. Na podstawie wyvodu zamieszczonego przy tejże pozycji wydatków funduszu indem. wschod. gal., komisya budżetowa, zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

2. *Splata kapitału przez losowanie obligacyj* 1,392.300 zł.

więcej o 163.422 zł. w. a. niż wynosił rzeczywiście ten wydatek w 1889 roku.

W 3 ciej pozycji wydatków komisya budżetowa zważywszy, że wartość kuponów zapadających w 1891 roku od obligacyj pozostających jeszcze do losowania po 1. kwietnia 1890 r. wynosić będzie 652.890 zł. w. a., oraz zważywszy na powody które wyłuszczyła przy tej pozycji wydatków funduszu indem. wschodnio galicyjskiego, prelinuje tę sumę zgodnie z projektem rządowym, na zapłatę za kupony które będą przedłożone do wypłaty w 1891 roku i wnosi:

3. *Renty dla uprawnionych* 652.890 zł.

mniej o 97.551 zł. w. a. niż wynosił rzeczywiście ten wydatek w 1889 roku.

Co do 4-tej pozycji wydatków. Na zakupno obligacyj indem. na własność funduszu, rząd i komisya budżetowa nie prelinuje, ponieważ odpowiednio obrachowanym wydatkom i dochodom na rok 1891 tegoż funduszu, nie ma przewyżki dochodów którą możnaby użyć na ten cel.

Co do 5-tej i 6 tej pozycji wydatków: Na podstawie przecięcia rzeczywistych wydatków w trzech latach ostatnich prelinuje komisya wydatki w obu tych pozycjach i wnosi zgodnie z projektem rządowym:

5. *Zaliczki zwrotne* 391 zł.

6. *Wydatki rozmaite* 45 „

Ogół wydatków funduszu indem. zach. gal. według wniosków tak rządu jak i komisji budżetowej w powyższych sześciu pozycjach, wynosi 2,052.483 zł.

Dochody funduszu indem. zach. gal. w 1891 roku obrachował rząd w projekcie budżetu na ów rok w następujący sposób:

I. Od obowiązaných.

1. Wpłata kapitałów 647 zł.

2. Wpłata rent 84 „

3. Odsetki za zwłokę i inne dochody 5.667 „

II. Dochody własne.

4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu 24.307 „

5. Dochód ze sprzedaży obligacyj indem. będących własnością funduszu —

6. Dochód ze zrealizowania własnych obligacyj wylosowanych	—
7. Odsetki od pieniędzy funduszu umieszczonych chwilowo na procent .	1.150 zł.

III. Dochód ze zwrotu zaliczek.

8. Zaliczki zwrócone	351 „

IV. Od kraju.

9. Dodatek indemnizacyjny do podatków	821.367 „

V. Ze skarbu państwa.

10. a) Zasiłek bezwrotny	1,038.440 „
b) Pożyczka bezprocentowa	160.712 „
c) Zaliczki oprocentowane	—

Razem 2,052.725 zł.

Komisya budżetowa proponuje przyjąć bez zmiany pierwsze trzy pozycje dochodów według rządowego projektu opartego na przybliżonem obrachowaniu i wnosi:

1. Wpłata kapitałów	647 zł.
2. Wpłata rent	84 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	5.667 „

Fundusz indem. zach. galic. posiada obligacje będące jego własnością za sumę 486.150 zł. w. a. a wartość kuponów od tych obligacyj zapadających w 1891 r. wynosi 24.307 zł. w. a. Wprawdzie fundusz nie wypłaci tych kuponów sam sobie, ale je zniszczy jak zwykle; ponieważ jednak w dziale wydatków zamieszczamy sumę równą wartości wszystkich kuponów mających zapaść w 1891 roku, przeto w dziale dochodów należy zamieścić kwotę równą wartości kuponów od obligacyj będących własnością funduszu które to kupony zniszczone zostaną. Więc komisya budżetowa wnosi:

4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	24.307 zł.

W pozycjach 5-tej i 6-tej tak rząd jak i komisya budżetowa nie preliniuje żadnego dochodu ze sprzedaży obligacyj będących własnością funduszu i z wylosowania tych obligacyj a to z powodów wyłuszczonej wyżej przy roztrząsaniu budżetu funduszu indem. wschodnio galic.

Natomiast w poz. 7-ej z powodów podanych przy tejże pozycji funduszu indem. wschodnio galicyjskiego preliniuje dochód 1.150 zł. w. a. i wnosi:

7. Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent	1.150 zł.

W pozycji 8-ej dochód ze zwrotu zaliczek obliczył rząd na podstawie przecięcia rzeczywistych dochodów z tego źródła, na 351 zł. w. a. i komisya zgodnie z tem obliczeniem, wnosi:

8. Zaliczki zwrócone	351 zł.

Co do 9-tej pozycji dochodów t. j. co do dochodu z dodatku indemnizacyjnego. Komisya budżetowa uzasadniając wyżej wnioski swoje co do budżetu dochodów funduszu indem. wschodnio galicyjskiego na rok 1891 przedstawiła szczegółowo powody zmagające do uchwalenia, aby dodatek indemnizacyjny pobierany był w obu częściach Galicyi w wysokości 29 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, co także c. k. rząd proponuje. Ponieważ zaś najbliższa podstawa do przybliżonego obrachowania dochodu z dodatku indemnizacyjnego jest należność podatków bezpośrednich w 1889 roku, a należność tych podatków w zachodniej części Galicyi w 1889 r. wynosiła 2,832.310 zł w. a., przeto na tej podstawie obliczony przybliżenie dochód z jednego centa dodatku pobieranego w zachodniej części

Galicyi, przyniesie 28.323 zł. w. a. Dodatek więc indemnizacyjny pobierany w wysokości 29 centów, przyniesie w zachodniej części Galicyi dochodu dla funduszu indem. zachodnio galic. 821.367 zł. w. a. i komisya wnosi:

9. *Dodatek indemnizacyjny do podatków* 821.367 zł.

Co do 10-tej pozycyi dochodów t. j. dochodów z skarbu państwa. Komisya budżetowa z powodów wyłuszczonej przy tej pozycyi funduszu indem. wschodnio galicyjskiego, a zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

10. a) *Zasiłek bezwrotny* 1,038.440 zł.

b) *Pożyczka bezprocentowa* 160.712 „

Ogół dochodów funduszu indem. zachodnio-galicyjskiego w 1891 r. według wniosków Komisji budżetowej w powyższych dziesięciu pozycjach wynosi 2,052.725 zł. w. a., więcej o 13.292 zł. w. a. niż preliniowano w budżecie na 1890 r. a więcej o 13.906 zł. w. a. od ogółu dochodów rzeczywistych funduszu indem. zach. gal. w 1889 r. Porównawszy zaś ogół dochodów tegoż funduszu preliniowanych powyżej na 1891 r. z ogółem wydatków tegoż funduszu na 1891 r. obrachowanych na 2,052.483 zł. w. a. okazuje się drobna przewyżka dochodów nad wydatki w kwocie 242 zł. w. a.

Komisya budżetowa przedstawwszy Wys. Sejmowi do przyjęcia, według jej powyższych wniosków, budżet wydatków i dochodów na rok 1891. funduszy indemnizacyjnych wschodnio galicyjskiego i zachodnio galicyjskiego, wnosi następującą

uchwałę finansową:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodniej części Galicyi i funduszu indemnizacyjnego zachodniej części Galicyi w 1891 roku, Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju, dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 29 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

W projekcie budżetu *funduszu indemnizacyjnego krakowskiego* na rok 1891 obliczył rząd wydatki jak następuje:

1. Wydatki na zarząd	572 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	140.700 „
3. Renty dla uprawnionych	40.883 „
4. Zaliczki zwrotne	30 „
5. Rozmaite wydatki	4 „
Razem	182.189 zł.

Komisya budżetowa z powodów wyłuszczonej powyżej przy roztrząsaniu budżetów poprzednich wnosi:

1. *Wydatki na zarząd* 572 zł.

Według planu losowania należy wylosować obligacyj indemnizacyjnych krakowskich w drugim półroczu 1890 roku za sumę 66.000 zł. m. k. zaś w pierwszym półroczu 1891. za 68.000 zł. m. k., razem za 134.000 zł. m. k., czyli za 140.700 zł. w. a. Komisya budżetowa powołując się na powody przytoczone przy tej samej pozycyi wydatków funduszu indem. wschod. gal., wnosi:

2. *Spłata kapitału przez losowanie obligacyj* 140.700 zł.
więcej o 6.300 zł. w. a. niż uchwalono na r. b.

Obligacyj indem. krak. niewylosowanych, od których kupony zapadną w 1891 roku, będzie w r. 1891. za sumę 817.666 zł. 50 ct. w. a., zaś 5 od sta od tej sumy t. j. należność za kupony które zapadną w 1891 roku wynosi 40.883 zł. w. a. Przeto komisya budżetowa, z powodów wyłuszczonych przy tej pozycji funduszu indem. wschod. galic. a zgodnie z propozycją rządową, wnosi:

3. *Renty dla uprawnionych* 40.883 zł.

Pozycje 4-ta i 5-ta wydatków są zaprojektowane na podstawie przybliżonego obrachowania i komisya wnosi:

4. *Zaliczki zwrotne* 30 zł.

5. *Wydatki rozmaite* 4 „

Ogół wydatków funduszu indem. krak. w 1891 roku obrachowany w powyższych pięciu pozycjach wynosi 182.189 zł. mniej o 536 zł. w. a. niż uchwalono na r. b.

Dochody funduszu indem. krakowskiego który nigdy nie pobierał i nie pobiera żadnego zasiłku z skarbu państwa, obliczył rząd w swoim projekcie budżetu na 1891 r. jak następuje:

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów	—
2. Wpłata rent	—
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	960 zł.

II. Własne dochody.

4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	5.049 zł.
5. Dochód ze sprzedaży obligacyj indem. będących własnością funduszu	—
6. Dochód z realizowania własnych obligacyj wylosowanych	—
7. Dochód z gotówki w zapasie kasowym	26.607 „
8. Odsetki od pieniędzy funduszu umieszczonych chwilowo na procent	582 „

III. Dochody ze zwrotu zaliczek.

9. Zaliczki zwrócone	12 zł.

IV. Od kraju.

10. Dodatek indemnizacyjny do podatków	148.979 „
Razem	182.189 zł.

Komisya budżetowa zważywszy, że w dwóch pierwszych pozycjach nie będzie już żadnego dochodu w 1891 roku, zgadza się z projektem rządowym aby nie wstawiać w tych pozycjach żadnej kwoty. Na mocy zaś obrachowania przytoczonego w projekcie rządowym przy 3-ciej pozycji dochodów, wnosi:

3. *Odsetki za zwłokę i inne dochody* 960 zł.

Co do 4-tej pozycji dochodów. Fundusz indem. krakowski posiada w swoim majątku obligacyj indemnizacyjnych za sumę 100.989 zł. w. a. a wartość kuponów zapadających od tych obligacyj w 1891 roku, wynosi 5.049 zł. w. a.; przeto z powodów przytoczonych przy tej pozycji dochodów funduszu indem. zachodnio galicyjskiego, wnosi:

4. *Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu* 5.049 zł.

W pozycjach 5-tej i 6-tej dochodów komisya budżetowa, zgodnie z projektem rządowym, nie zamieszcza żadnego dochodu ani ze sprzedaży obligacyj będących własnością fun-

- duszu ani ze zrealizowania tychże obligacyj które wylosują w 1891 roku, a nie zamieszcza żadnego dochodu z powodów wyłuszczonej przy tychże pozycyach funduszu indem. wschod. gal.

Co do 7-ej pozycyi dochodów. Fundusz indem. krakowski posiada w gotówce pozostałość z rachunków z lat dawniejszych wynoszącą przy ich zamknięciu z końcem roku budżetowego 1889: 27.248 zł. w. a. z której to sumy 4.668 zł. w. a. umieszczonych było na procent w Banku krajowym, a 22.580 zł. w. a. pozostawało w zapasie kasowym. Komisya budżetowa wnosi, aby tę całą pozostałość z rachunków w gotówce przekazać na dochód 1891 roku i zamieszcza ją w 7-ej pozycyi dochodów, w której c. k. rząd zamieścił także prawie całą tę pozostałość z rachunków bo 26.607 zł. w. a. Przeto komisya wnosi:

7. *Pozostałość w gotówce z lat ubiegłych* 27.248 zł.

W poz. 8-ej i 9-ej, komisya budżetowa, na podstawie rzeczywistego dochodu w latach przeszłych, a zgodnie z projektem rządowym wnosi:

8. *Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent* 582 zł.

9. *Zaliczki zwrócone* 12 zł.

Co do 10 tej pozycyi dochodów t j co do dochodu z dodatku indemnizacyjnego do podatków, rząd w swoim projekcie budżetu przedłożonym Sejmowi zaproponował, aby dodatek indem. w Krakowskim pobierać w wysokości dziewiętnastu centów do jednego złotego płaconego w podatkach bezpośrednich to jest w wysokości większej o 4 centy niż dodatek ten pobierano w r. b. Komisya budżetowa zważywszy: że uchwalone w listopadzie w r. z. w budżecie funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na r. b. niżenie dodatku indemnizacyjnego o jeden cent to jest na 15 z 16 centów, w której to wysokości 16 centów pobierany był dodatek ten w Krakowskim w 1888 i 1889 roku, spowodowało, iż dochód z tego niżonego dodatku nie przyniósł w r. b. sumy oznaczonej w budżecie na r. b. a potrzebnej do pokrycia wydatków. Powtóre zważywszy, że dodatek indemnizacyjny pobierany z Krakowskiego w wysokości o jeden cent wyższej niż w 1889 roku, a o dwa centy wyższej niż w 1890 r., to jest w wysokości siedemnaście centów do każdego złotego pobieranego w podatkach, (w wysokości niższej jednak o dwa centy niż pobierano w Krakowskim dodatek indem. w 1887 roku) wystarczy zupełnie — wraz z dochodami preliminarzowymi w sześciu innych pozycyach dochodów — do pokrycia wszystkich wydatków tego funduszu, jak to okaże obrachowanie które zaraz przedstawimy, wnosi: aby w 1891 roku pobierać w Krakowskim dodatek w wysokości 17 centów.

W zamknięciu rachunków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego za r. 1889 przedłożonem wysokiemu Sejmowi, c. k. rząd uzasadniając rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego w Krakowskim, wykazał, że istotna należytość dodatku indemnizacyjnego w Krakowskim w 1889 roku wynosiła 143.085 zł. Ponieważ należytość ta obliczoną była na podstawie uchwałą sejmową oznaczonej wysokości tegoż dodatku, która poleciła pobierać go w Krakowskim w wysokości 16 centów, przeto istotna należytość z jednego centa dodatku w Krakowskim wynosiła 8.942 zł.

Nawiasowo tu wspomniemy, iż zamknięcie rachunków za r. 1889 wykazało, że dodatek indemnizacyjny w Krakowskim przyniósł rzeczywiscie dochód znacznie jeszcze większy, bo 153.144 zł., przeto jeden cent dodatku przyniósł rzeczywiscie 9.578 zł. Lecz ponieważ w tej sumie rzeczywistego dochodu z dodatku indemnizacyjnego, znajduje się także ściągnięta zaległość dodatku z lat dawniejszych, przeto nie bierzemy tego rzeczywistego dochodu w 1889 r. za podstawę obrachowania dochodu z dodatku indemnizacyjnego w r. 1891. Chociaż zaś przy ciągłym wzroście podatków dochodowego i gruntowego, podstawa wymiaru dodatku indemnizacyjnego większą będzie w 1891 r. od podstawy wymiaru należytości tegoż dodatku w 1889 roku; jednak gdy lepiej jest dochód preliminarzować w budżecie za nisko niż za wysoko, bierzemy za podstawę do przybliżonego obrachowania dochodu z dodatku indemnizacyjnego w Krakowskim w 1891 roku istotną *należytość* tego dodatku w 1889 r. Ponieważ zaś istotna *należytość*

z jednego centa dodatku wynosiła w Krakowskiem w 1889 roku 8.942 zł., przeto dodatek indemnizacyjny pobierany w 1891 roku w wysokości 17 centów przynieść powinien 152.014 zł.

Na podstawie tego obrachowania i całego wyводу powyższego, komisya budżetowa przedstawia wysokiemu Sejmowi w właściwym miejscu projekt uchwały finansowej polecającej, aby w Krakowskiem pobierano w 1891 roku dodatek indemnizacyjny w wysokości 17 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, a tu wnosi:

10. *Dodatek indemnizacyjny do podatków* 152.014 zł.

Ogół więc dochodów w funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1891 r. wynosić ma, wedle wniosków komisji budżetowej w tych 10 pozycjach 185.865 zł. przeto więcej o 3.676 zł. niż preliminował c. k. rząd w swoim projekcie budżetu. Ponieważ zaś ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1891 roku obrachowała zgodnie komisya budżetowa i rząd na sumę 182.189 zł., przeto byłaby nadwyżka dochodów w kwocie 3.666 zł.

Komisya budżetowa przedstawiwszy wysokiemu Sejmowi według jej powyższych wniosków budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na r. 1891 wnosi następującą

uchwałę finansową.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1891 roku, Sejm ustanawia w Krakowskiem dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 17 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

We Lwowie dnia 20. listopada 1890.

Przewodniczący:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.